

Bildande av naturreservatet Bunkeflo Strandängar

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Bunkeflo Strandängar

Kommun: Malmö

Socken: Bunkeflo och Västra Klagstorp

Gränser: Området är markerat med röd linje på bifogad karta bilaga A1

Fastigheter: bilaga A2

Läge: Området är beläget ca 10 km SV om centrala Malmö

Kartblad: Topografiska kartan:2CSV

Ekonomiska kartan: 2C 2D

Koordinater x:12170 y: 61613

Naturgeografisk region: Nr 6, Sydvästra Skånes slättlandskap

Areal: Ca 203 ha land, ca 485 ha vatten

Förvaltare: Malmö Stad, tekniska nämnden

Kommunfullmäktiges beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar kommunfullmäktige det område som utmärkts med röd linje på bifogade karta (bilaga A1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla

- strandbetesmarker med lång hävdkontinuitet av betydelse för flera hävdberoende, hotade och hänsynskrävande djur- och växtarter,
- våtmarker och grunda havsområden av nationellt intresse,
- ett område med stor betydelse för allmänhetens naturupplevelse, friluftsliv och pedagogisk verksamhet,
- ett område med höga kulturhistoriska värden.

Föreskrifter

Föreskrifterna som anges nedan har stöd i miljöbalken 7 kap 5, 6 och 30 §§. Reglerna ska göra det möjligt att uppnå syftet med reservatet och ska inte vara mer omfattande än nödvändigt. Avsnitt A anger vilka inskränkningar markägare och andra sakägare måste tåla när de vill förfoga över sin egen fastighet. Avsnitt B anger vilka åtgärder som förvaltaren får genomföra inom reservatet, på sin egen och annans mark. Avsnitt C innehåller allmänna ordningsföreskrifter som allmänheten måste hålla sig till. Stadsbyggnadsnämnden kan medge dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. uppföra byggnad, anläggning, mast eller därmed jämförlig anordning
2. utföra hägnader utöver erforderliga stängsel för betesdrift
3. bedriva täkt (inklusive husbehovstäkt) av vad slag det må vara, eller utföra schaktning, dikning, dämning, muddring, fyllning eller tippning av något slag
4. på naturbetesmark använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, gäller dock ej åkermark
5. ändra florans eller faunans sammansättning genom att inplantera för området främmande arter
6. anordna upplag av vad slag det må vara
7. anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning, informationstavlor och gränsmärken undantagna
8. dra fram mark- eller luftledning
9. genomföra bäck-, dikes- eller dammrensning utan tillstånd från Malmö stadsbyggnadskontor
10. avverka träd eller buskar
11. anlägga vägar och stigar eller landutfyllnad
12. anlägga hamn, vågbrytare, pir, brygga annan anläggning eller anordna uppläggningsplats för farkoster, gäller dock ej området väster om Fiskargränd markerat i karta (bilaga A1)
13. placera större föremål eller andra anordningar på havsbotten
14. släppa ut avloppsvatten från fartyg
15. använda vattenområdet för motor- eller skyttetävling eller militära övningar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet

2. röjning, avverkning av träd, buskar och vassar samt slåtter, bränning, markfräsning, dammgrävning m.m. såsom närmare anges i skötselplanen
3. skötsel av betesmarker innefattande betesdrift och upprättande och underhåll skyddsbyggnad för djur och stängsel så som närmare anges i skötselplanen, bilaga B
4. anläggande och skötsel av gång och cykelväg samt övriga anläggningar för friluftslivet enligt av stadsbyggnadsnämnden fastställd skötselplan
5. undersökningar i samband med dokumentation och uppföljning av natur- och miljötillståndet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift, snitsel eller därmed jämförlig anordning
2. tälta, ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
3. på störande sätt använda radio, bandspelare eller dylikt
4. framföra motordrivet fordon på annat än anvisade vägar med undantag för funktionshindrade på permobiler samt transporter i samband med i- och uppläggning av farkoster väster om Fiskargränd markerat i karta (bilaga A1)
5. göra upp eld annat än på anvisad plats som är markerad med skylt, i medhavd grill eller i stormkök
6. under hela året medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
7. utföra vetenskapliga eller andra undersökningar som kan störa naturmiljön, dock kan stadsbyggnadskontoret medge sådana undersökningar
8. gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning
9. gräva upp växter, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar. Att plocka bär, matsvamp och blommor för eget behov är tillåtet, men det är ej tillåtet att plocka växter för kommersiellt bruk
10. avsiktligt störa djurlivet inklusive betande djur
11. insamla och bortföra ryggradslösa djur på sådant sätt att deras populationer eller livsmiljöer skadas eller förstörs
12. rida på annat än anvisade stigar eller områden
13. cykla på annat än anvisade stigar
14. framföra vattenburna motorfordon i högre hastighet än 5 knop.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med skötsel och underhåll av området samt anordnande av information i enlighet med av kommunen fastställd skötselplan. Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar i mark tillhörande kommunen samt tele- och eldistributörer. Detsamma gäller för anläggningsarbeten i samband med framdragning av ledningar som vid tidpunkten för detta beslut omfattas av tillstånd enligt ellagen. Dock skall alltid arbeten föregås av samråd med stadsbyggnadskontoret. Vid brådskande reparationsarbeten kan samråd ske i efterhand.

Stadsbyggnadsnämnden får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Naturreservatet består av Bunkeflo strandängar som sträcker sig från Lernacken i norr till Klagshamnssudden i söder. Även Lernacken söder om Öresundsbron och de grunda vattenområden till ett djup på 3 m ingår i reservatet. I öster gränsar området till bebyggelse utmed Klagshamnsvägen.

Bunkeflo strandängar utgör en mycket ovanlig typ av strandäng. Vegetationen i området är bitvis starkt präglad av både bete och saltvattenexponering. Vissa arter är anpassade till att stå under vatten hela året, andra utsätts för regelbundna översvämningar. Längst ifrån havet får växterna stå relativt torrt men är anpassade till salta vindar. På strandängarna växer en strandängsflora med inslag av skyddsvärda arter som engelsk skörbjuggsört, strandkrypa, dansk iris, glasört, saltört samt strandaster. Även den tidigare sällsynta, men nu mer spridda strandmolken har noterats. Vid diken intill Strandhem kan bl.a. saltmålla, strandnål, ormax och dikesskräppa skådas. En inventering av mossor visar bl.a. på förekomst av kalkgynnade arter som krypmossa, skruvtandmossa, och kalkbackmossa.

Området är även gynnsamt för vissa typer av fjärilar. Detta beror på den omväxlande vegetationen. Vid fjärilsinventering har karaktäristiska och hotade fjärilar identifierats. På strandängarna kan man bland annat skåda ovanliga arter som streckat strandfly, tvillingfläckt rörfly, vitt stråfly, gräselefant samt glasörtsäckmal. Strandängarna har även goda förutsättningar för att kunna hålla populationer av groddjur. I området har det noterats förekomst av vanlig padda men äldre inventeringar visar att även grönfläckig padda har funnits i området. I bäcken vid Strandhem har det noterats förekomst av öring.

För fåglarna har dessa strandängar stor internationell betydelse då de i stor utsträckning används som övervintrings- och rastlokal för flyttande fåglar. Lokalen fungerar som rastlokal för framför allt vadare, gäss och andfåglar.

Den marina miljön vid strandängarna är speciell. Den kännetecknas av stora grunda partier med heltäckande undervattensvegetation. På djup mellan 3-6 m finns ålgräs som växer in till land vid Lernacken. Det finns gott om växtplankton som svävar fritt i den öppna vattenmassan. Kiselalger och pansarflagellater dominerar vårbloomingen. När det finns höga koncentrationer av näringsämnen i kombination med varma somrar uppkommer blågrönalgblooming.

Ärendets handläggning

Malmö stad har tagit initiativ till reservatsbildningen i samråd med länsstyrelsen. Förslag till reservatsbeslut har utarbetats av en projektgrupp med representanter från gatukontoret, miljöförvaltningen, fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret. Det har hållits informationsmöten liksom besök på ängarna med markägare i området.

Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med erinringar mot beslutet. Flera sakägare har haft erinringar bla angående områdets avgränsning och föreskrifter. Inkomna yttranden samt stadsbyggnadskontorets kommentarer till dessa redovisas i bilaga A3 och A4.

Skäl för beslut

De prioriterade bevarandevärden som idag finns inom området är många. Vegetationen består av saltpåverkade regelbundet översvämmade strandbetesmarker med lång hävdkontinuitet. I området förekommer flera hotade och hänsynskrävande växtarter som t.ex. dansk iris och strandmalört. Strandmarkerna bildar också en viktig livsmiljö för många sällsynta och hotade djurarter. Många fåglar häckar eller rastar på de öppna markerna. Andra arter utnyttjar vassområdena för att bygga bo eller söka föda. Fjärilsarter är beroende av strandängsvegetation för att kunna lägga sina ägg. Groddjuren inom området behöver grunda vattenansamlingar för att fortplanta sig och områden för övervintring. En stor del av faunan är känslig för ingrepp och störning i markanvändning och är beroende av bete eller slåtter. Reservatet är även kulturhistoriskt intressant eftersom strandmarkerna har använts som betesmark eller äng och utgjorde utmarker till byarna redan under medeltiden. De välbetade delarna har en skötsel och ett utseende som varit likartad under lång tid, kanske ända sedan bronsåldern.

Idag spelar området stor roll för friluftsliv, rekreation och möjligheter till naturupplevelser för malmöborna. Områdets rekreativa betydelse kommer sannolikt att öka i framtiden på grund av inflyttning till bostadsområden som är under uppbyggnad i närheten.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten. Förordnandet är förenligt med miljöbalkens grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan och i området gällande detaljplaner.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av stadsbyggnadsnämnden i särskilt beslut. En genomförandeplan med prioriterade skötselåtgärder tas årligen fram gemensamt av stadsbyggnadskontoret, förvaltande förvaltning och länsstyrelsen

Förvaltning

Malmö stad genom stadsbyggnadsnämnden är ansvarig för upprättande och revidering av skötselplan. Malmö stad genom tekniska nämnden är förvaltare av naturreservatet och skall

fortlöpande samråda med stadsbyggnadsnämnden, markägare och berörda myndigheter för utförandet av skötseln.

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län se bilaga C.

Bilagor

A1: Karta med reservatets avgränsning

A2 Förteckning över fastigheter som helt eller delvis ingår i reservatet

A3 Sammanställning av inkomna yttranden samt stadsbyggnadskontorets kommentarer till dessa.

A4 Samtliga yttranden i sin helhet